

ven potegne. Ko bi se bilo živinčetu prav trdo v črevah zapeklo, vzame se tobaka in žajfe v enakih delih, kar se v primerno veliko vode skuha in potem za klistiro porabi. Za znotraj se daje voda, v kateri so zavrele komilice in nekoliko komoračevega semena. Ti vodi se še pridene nekoliko Glavberjeve soli in smrdljivega žvepla. To so pa le splošni namigljaji, kako je treba koliko konjem zdraviti. Posebno zdravljenje se ravna po vzrokih, iz katerih je kolika nastala. Močno trenje po celem životu s slamnato metlico in pridno sem ter tje gonjenje bolenega živinčeta je neizogibna potreba.

Živini klajo rezati in drobiti je zelo koristno. To resnico so napravljene skušnje do dobrega potrdile. Na Angleškem so se prepričali, da 100 kilogramov rezanega sena toliko izda, kolikor 130—140 kil. nerezanega, 100 kil. drobljenega ovsa zaleže toliko, kolikor 170—180 kil. celega, ako se mu še rezanega sena in slame pridene, da se tako konj prisili hrano žvekat. 100 kil. zmletega graba, leče, boba redi ravno toliko, kolikor 300 kil. tega sadeža, če ni zmlet. Jeden kilo drobljenega in še poparjenega graba, leče, boba ali turšice toliko izda, kolikor 3 kilo ovsa.

Trtno uš v brežiškem okraji uničujejo z žveplenim ogljencem. Gnezdišča trtne uši so precej razdeljena in napadeni posamezni kosi vinogradni niso veliki. Vinogradi so drug od drugega pogosto zagrajeni po gozdih, sadunosnikih, njivah in travnikih. Srenje, v katerih imajo trtno uš, so sledeče: Stara ves, Kapela, Vidmanci, Brezje, Lužica, Drenovec, Orehova ves, Bukova ves in Pišce.

Goveja kuga hudo razsaja v okolici mesta Dunajskega: pobili so že 232 goved, 30 hlevov so zaprli,

Dopisi.

Iz Maribora. (Nemški liberalci i Slovani). Dolgo let so nosili nemški liberalci krinko (ličino), s katero so zakrivali svoj grd izdajalski obraz. A zdaj — primorani, vrgli so jo preč — morebiti na večno. Zdaj so pokazali, kako da so le za nemštvo jib skrbi, za Avstrijo jim ni mar. Dolgo so se hvalisali, da le oni vzdržujejo državo, brez njih da bi že bila davno razpala. Ali niso bili to volkovi v ovčjem oblačilu? Komu je avstrijska zgodovina od 1848. leta do danes vsaj nekoliko znana, temu ni treba razlagati, na katero stran da so vlekli, in bi še radi, ako bi ne imela Avstrija zvestih sinov, kateri nemškim liberalcem vsak izdajalski čin zabranijo. I zvesti sinovi naše mile domovine smo gotovo v prvi vrsti mi Slovani. „Avstrija naj živi!“ to je bilo naše geslo od nekdaj in tudi vedno ostane. Prva in največja skrb naša je posvečena Avstriji! In kdo nam more potem kaj oporekati, ako zahtevamo naše narodne pravice, ravnopravnost, kakor jo imajo drugi narodi in katero so nam svitli cesar

sami priznali. In pogledjmo zdaj po Slovenskem — bratov Čehov in drugih nam ni treba omenjati. Kje je pri nas ravnopravnost? Ali je v uradih, ali v šolah — ali kje? zastoj bi jo iskali po vseh uradih in šolah, ona je še vedno votla od znotraj in od zunaj je nič ni. Vprašanje je zdaj samo: kako dolgo bomo vendar še mogli čakati na ravnopravnost? Ali ne vidi vlada naših potreb dovolj jasno? Ako smo mi primorani naše dolžnosti kot državljani spolnovati — kar tudi do pičice zvesto in radi storimo, ali ni potem tudi vladina dolžnost gledati, da njene obljube ne ostanejo samo na papirji, temuč da se prej ko mogoče tudi uresničijo?

Jako nujna prošnja, katero bi gotovo vsak Slovenec našim vrlim poslancem rad izgovoril, je: da naj v prihodnjih sejah državnega zbora naše narodne pravice energično zahtevajo, katerih smo potrebni, kakor riba vode. M.

Iz Veržeja. (Nemila smrt) nam je zopet svetlo zvezdo vgasnila na oboko slovenskega neba. V nedeljo 18. septembra je naglo, na mrtudu, smrt umorila vnetega domoljuba, častitega gosp. Antona Stranjšak-a, dušnega pastirja v Veržejah, 71 let starega. Bil je od mladosti goreč branitelj in buditelj narodne stvari. Kot bogoslovec uže se je boril proti napadom nemških srboritih sošolcev za svetinjo maternega jezika. Na priznanje njegovega narodnega sočutja mu je Stanjko Vraz za novo sveto mešo zložil slovensko pesmico, katero mu je natisnjeno sam izročil. Leta 1838 še je bilo vse tiho po krajinah mile Slovenije. Sem ter tje je kak narodnjak povzdignol svoj glas, vendar to je bilo redko in nevarno. Bilo je treba srčnosti. Tak srčen mož je bil g. Stranjšak. Bil je prvi, ki je pri sv. Lovrenci v šoli začel razlagati in učiti katehizem po slovenskem. Pred njim so se morali uboga deca slovenskih mater verozakona po nemškem učiti. Misliti se da, kakšno je bilo to trpinčenje, hasek pa nobeden. Šolarji so bili papige, ki so nekaj blebetali, česar niso razumeli. G. Stranjšak je bil, ki je pri sv. Lovrenci budil slovensko petje, sam je marsikatero cerkveno pesmico zložil, ki še zdaj tam pozabljena ni. On je dijakom v mladih sreih narodni duh budil, marsikteri bi bil narod zgubljen, ako bi njega ne bilo. Zato je dijake rad sprejemal in so ga tudi z veseljem obiskovali. Sree mu je radosti kipelo, ako so ob taki priložnosti kako narodno pesem zapeli. Pri sv. Lovrenci je služil za kaplana več kakor 20 let. Od tam se je preselil za dušnega pastirja v Veržeje, kjer je popolnoma 21 let pastiroval. Svoje duhovne dolžnosti, čeravno starček slab in bolehen, je vendar po zmožnosti vestno opravljal. Rodoljub je ostal, dokler se mu ni sree v prsih vstavilo. Svoj testament je spisal tudi v materinskem jeziku. Po takem je bilo za rajnega razžaljenje, da je mizar na njegovo rakev nemški napis pribil, kterege pa je rodbina strgala. Pogreb je bil častit. Pogrebno mu je govoril čast,

g. Fr. Šrol, župnik Ljutomerski, in je segnul s svojim govorom pričujočim globoko v srca tako, da so se na glas jokali. Do mrtvaške jame ga je sprevedilo 8 duhovnikov in 3 bogoslovci. Naj v miru počiva, lahka mu bodi zemljica! Rodbina pa izreče tukaj gg. duhovnikom, učiteljem in vsim ostalim, ki so se spreveda udeležili, prisrčno zahvalo!

Od sv. Jurija v Slov. Goricah. Častita duhovščina, ki je kedaj tu pastirovala, se gotovo spominja obče spoštovanega našega farana, starega Lovreta Rotmana, po hiši Beuc. Ta mož se je preselil v dolgo večnost. Imenovani se je rodil l. 1790, kmetoval na svojem posestvu s soprugo od leta 1811 do 1834, in od tega časa sam. Ker je doživel 91 let, je veljal daleč na okrog za najstarejšega moža. Otrok ni imel. Sporočil je toraj svoje premoženje in lepa posestva v spodnjej, srednjej in vzgornjej Gasteraji in v Žitnicah, moževi, ki je bil pri njem izrejen, in hčeri svoje tudi uže pokojne sestre, ktera mu je skozi vsa leta njegovega vdovstva gospodinjala. Zraven še je odločil za tukajšujo cerkev 1000 gl, in za farne siromake 500 gl, in si tako postavil pri Jurijevčanih blag spominek. Svoj sijajni pogreb je imel 22. septembra t. l., spremljan od 4 duhovnikov in velike množice ljudstva. Bodi mu zemljica lahka, naj v miru počiva!

France Kurnik, prijatelj pokojnikov.

Od sv. Duha pri Lučanah. (Blagoslovljenje turnskega križa in jaboke.) Na visokem hribu imenovanem „Ostri breg“ stoji lepa romarska cerkev, posvečena sv. Duhu. Radi obiskujejo daljni in bližnji ta hrib, ali zavoljo sijajno lepega razgleda, ali pa, da bi tukaj svojo pobožnost opravili. Tudi dne 18. septembra so hiteli od vseh strani ljudje k nam, ter se njih zbrala velika množica. Kaj jih je vabilo tukaj sem? Blagoslovil se je novopozlačeni križ in jaboka. Po pridigi, ktera se je ob 9. uri začela, se je slovesna sv. meša, pri kateri so nove, lepe in dobre orgle tiho in mirno poslušale „godbo“, od katere več govoriti — nečem!! Popoldne ob 1 uri je zvon vabil k omenjeni slovesnosti, katera je imela ob 2. uri svoj začetek. Po večernicah se je zbrala množica pri kapelici sv. Avguština, pred katero je stal križ in jaboka, od mladih rok lepo z venci okinčana. Po blagoslovljenji so čast. g. župnik v lepih besedah razložili pomen križa na stolpu. Želeti je, da bi vsak poslušalec taistega tudi vedno v spominu ohranil. Zdaj nesejo belo oblečena dekleta križ in jaboko na zahodno stran stolpa. Od todi potegnejo med pokanjem možnarjev in igranjem godcev najprej jaboko in potem križ na stolp, ter ga postavijo na svoje mesto. Zdaj še je v cerkvi sv. blagoslov in naša slovesnost je dokončana. Vse se je vrstilo v najlepšem redu, in ker smo imeli še lepo vreme, bil je 18. september za nas dan veselja. K . . . k.

Iz Pilštanja. (Učitelj okraden.) Še ni mesec dni tega, kar nam je v naši fari nek hudobnež vžgal lepo kmetско poslopje, in spravil s tem lastnika te hiše na beraško palico. — 15. t. m. po noči se pa priklati nek hudoben tat, da pohere g. podučitelju skoraj vse imetje. G. podučitelj se je aíl ravno domu na počitnice podal, ter prej vse dobro zaklenil. 16. t. m. zjutraj dobi telegram, da ma je vse pokradeno. Škoda se ceni nad 200 gl. Vkradeno mu je skoraj vse oblačilo, katero je še večjidel novo; lepi dve zimski suknji, več druge suknene obleke, nekoliko srajc, zaznamovanih s črkami A. Š., vse obutalo, 2 gosli, 3 noži, eden teh nožev nosi na hrbtu napis lastnika, ta napis pa je zakrit s ploščico, kojo pa lahko odstrani, če se nanj pritisne. Pri tem se najleži tat izda. Če se morebiti tat kje zasači, da prodaja te ukradene reči, naj se blagovoli to lastniku naznaniti, da dobi vendar svojih reči nazaj, čeravno bodo poškodovane. Saj bo vendar vsak toliko pošten, da ukradenega blaga kupoval ne bo. Č . . . k.

Iz Koroškega. (Razne novosti.) Naš deželni zbor sedaj zboruje; Slovencem ni kaj prijazen, saj imajo v njem večino možje, ki razven Nemca, Magjara in Italijana skoraj nikogar več ne vidijo, kedar gre za priznavanje narodnih pravic. Ribstvo varovati hočejo s posebno postavo. Morivec grof Šlikovega lovca, And. Mödritscher, je obsojen k smrti na vislicah. — Posestniki koroški so vložili 95375 reklamacij zadevnih novo obravnavo gruntne davka. — Deželna kmetijska šola se odpre dne 17. oktobra; poduk je ves nemšk. Vrtnarska razstava v Celovci bila je bogata, toda obiskovalcev bilo je malo. — Katoliško bukvarno v Celovci osnovati ni bilo dovoljeno in pritožbe tudi vlada ni uslišala. — Katoliško kons. društvo ima 2. oktobra ob 7. uri zvečer zopet svoj shod. — V Podklostru so gospodarji osnovali posebno sadjerejsko društvo, kar je vse hvale vredno. V Medgorjah ugnezdil je se knaver in neusmiljeno pokončava lepe gozde. Sviti cesar so darovali za novo šolo v Arijah 300 fl.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Slovenski poslanci so vstopili v deželni zbor Kranjski, pa ne vsi. Izostajajo: dr. Bleiweis, Klun, Pakiz in dr. Zarnik. Ustavoverci ne morejo sklepati sami, če jim le jeden izostane, ker Dollhof je bolan. Kako sitno pa je za ustople poslance, to se je pokazalo precej pri volitvi v finančni odbor; ustavaki so izvolili drznega Vesteneka, ki je slovensčino psoval: Sausprache, Hundesprache, t. j. svinjski, pasji jezik. Dr. Vošnjak je izjavil, da poleg takega človeka nečejo v odboru sedeti. Poslanec Potočnik nasvetuje zidanje nove železnice iz Trsta v Loko. — Štajerski deželni zbor dela tako tiho in